

I Đọc hiểu

1. Bài thơ được viết theo thể thơ: Tự do.
2. Những từ láy trong:
 - + Đoạn (1) là: rục rờ, lênh khênh
 - + Đoạn (2): rả rích, phơi phới
3. Hai câu thơ thể hiện mong muốn mau lớn, mau trưởng thành để cùng cha đi đến những vùng trời mới.
4. Người cha trong bài thơ hiện lên với vẻ đẹp tâm hồn phơi phới khao khát mãnh liệt về những hành trình được khám phá những vùng đất mới, say mê yêu thích vẻ đẹp thiên nhiên.

II Làm văn

Câu 1:

Mở đoạn: Giới thiệu vấn đề nghị luận: Vai trò của người với người con trong quá trình trưởng thành

“Công cha như núi Thái Sơn

Nghĩa mẹ như nước trong nguồn chảy ra.”

Công lao của cha mẹ thật to lớn, không gì có thể so sánh được. Từ đó chúng ta mới thấy được vai trò của cha mẹ trong gia đình. Bên cạnh vai trò của người mẹ, vai trò của người cha cũng không kém phần quan trọng.

Thân đoạn: Phân tích, chứng minh vai trò của người cha trong quá trình con trưởng thành.

a. Giải thích

Cha là người sinh ra ta, cho ta sự sống này; cố gắng lao động, là việc để cho ta cuộc sống tốt đồng thời cũng là người dạy ta nhiều điều hay, lẽ phải. Người cha đóng vai trò vô cùng quan trọng đối với mỗi người con trong cuộc sống này và tình phụ tử (tình nghĩa cha con) là một trong những tình cảm cao đẹp nhất.

b. Phân tích

- Vai trò của người cha đối với mỗi người con:

Cha là những người sinh thành, nuôi dưỡng giáo dục, bao bọc chúng ta nên việc hiếu nghĩa là việc chúng ta phải làm để báo đáp công ơn đó.

Người cha luôn yêu thương, quan tâm chăm sóc đến người con của mình, ân cần dạy bảo để con thành người, nghiêm khắc trước những lỗi sai của con mình. Tình cảm cha dành cho con không được thể hiện rõ như tình mẫu tử nhưng nó luôn thường trực.

Người cha cũng là tấm gương cho những đứa con học tập và noi theo, người cha có tầm ảnh hưởng rất lớn đối với sự phát triển nhân cách, tâm hồn của mỗi người con.

- Trách nhiệm của mỗi người con đối với cha mình:

Yêu thương, kính trọng cha mình bằng cả tấm lòng và có những hành động báo hiếu, đền ơn đáp nghĩa đối với cha.

Vâng lời cha mẹ, phụ giúp họ công việc nhà trong khả năng của mình, cố gắng học tập, trau dồi bản thân để trở thành một người con tài giỏi, một công dân có ích.

c. Dẫn chứng

Trong các tác phẩm văn chương, cũng có nhiều tình cảm cha con vô cùng cảm động. Đó là câu chuyện cha con của ông Sáu trong tác phẩm Chiếc lược ngà của Nguyễn Quang Sáng. Vì chiến tranh, ông Sáu phải xa nhà đi đánh trận từ khi con gái đầu lòng mới tròn một tuổi, tại nơi chiến khu ông chưa bao giờ nguôi nhớ thương về con gái và luôn mong mỏi có một ngày được trở về gặp con gái mình. Hay cũng trân quý và đáng thương cho tình cảm mà người cha như Lão Hạc dành cho con trai mình, ông đã bất chấp cả mạng sống của mình vì muốn giữ lại mảnh đất cho con trai. Những tình cảm đó đáng trân trọng vô cùng.

d. Phản đề

Bên cạnh đó vẫn còn có nhiều người con hay cãi lời cha mẹ, chưa có nhận thức đúng đắn về vai trò, sự quan trọng của cha mẹ trong cuộc sống. Lại có những người con bất hiếu, không phụng dưỡng lúc về già, thậm chí là có hành động chửi bới, đánh đập họ... đây là những hành vi vi phạm đạo đức, thậm chí là vi phạm pháp luật mà mỗi chúng ta cần lên án.

Kết đoạn: Khẳng định lại vấn đề và liên hệ bản thân.

Nói tóm lại người cha có vai trò rất lớn với quá trình trưởng thành của con. Từ đó mỗi chúng ta cần nhận thức rõ được vai trò của người cha, đồng thời luôn kính trọng, yêu thương người cha cũng như những người thân trong gia đình của mình.

Câu 2:

Mở bài:

- Giới thiệu tác giả, tác phẩm.
- Giới thiệu vấn đề cần nghị luận: Tình cảm cha con sâu nặng của ông Sáu và con. Đồng thời nghệ thuật trần thuật đặc sắc của tác giả Nguyễn Quang Sáng.

Thân bài

1. Tình cảm của cha con ông Sáu

a. Trước khi bé Thu nhận cha

- Tình cảm ông Sáu dành cho con:
 - Nỗi nhớ mong, sự vô vấp khi mới gặp con và sự đau đớn khi bị con bé chối từ.
 - Những nỗ lực của ông Sáu để gần gũi con, để con gọi một tiếng "ba".
 - Sự cáu giận, nổi bất lực của ông khi phải đánh con.
- Tình cảm của bé Thu dành cho cha:
 - Em cương quyết không nhận ông Sáu là ba khi thấy ông không giống với người trong tấm hình chụp chung với má.
 - Em phản ứng một cách quyết liệt, thậm chí còn xác xược, bướng bỉnh để bảo vệ tình yêu em dành cho ba.
 - Em ân hận, trần trọc không ngủ được khi được ngoại giảng giải.
 - Cảnh con nhận cha và cuộc chia tay đầm nước mắt.

b. Phần còn lại của câu chuyện

- Ông Sáu ở chiến trường không nguôi nhớ thương con, ân hận vì đã trót đánh con bé. Ông dồn tất cả tình yêu con để tự tay làm chiếc lược ngà tặng con như lời ông đã hứa lúc chia tay.
- Trước khi chết, ông Sáu vẫn cố dồn chút sức lực cuối cùng để gửi lại chiếc lược, nhờ đồng đội trao tận tay cho con gái ông.
- Bé Thu lớn lên đã đi tiếp con đường của cha như để nối dài mãi tình cha con bất tử.

Dù đã xa con thật rồi, nhưng khi trở về căn cứ, ông lại có cảm giác nỗi nhớ thương xen lẫn sự day dứt, ân hận ám ảnh ông suốt nhiều ngày vì ông đã đánh con khi nóng giận. Ông không nghĩ mình sẽ đánh con vì ông đúng là một người cha hiền lành, nhân hậu, biết nâng niu tình cảm cha con, nhưng có lẽ ông quá yêu con, bất lực nên ông mới hành động như thế. Rồi lời dặn của đứa con: "Ba về, ba mua cho con một cây lược ngà nghe ba!" đã thúc đẩy ông nghĩ đến việc làm một chiếc lược ngà dành cho con. Chứng tỏ ông rất chiều con và luôn giữ lời hứa với con. Đó là biểu hiện tình cảm trong sáng và sâu nặng của người cha.

Ông đã hạnh phúc biết bao nhiêu khi kiếm được khúc ngà, anh vui sướng như đứa trẻ được quà, rồi để hết tâm trí, công sức vào việc làm cây lược, cưa răng, chuốt bóng, khắc chữ... tỉ mỉ, cần mẫn, công phu. Lòng yêu con đã biến người chiến sĩ thành một nghệ nhân - nghệ nhân chỉ sáng tạo một tác phẩm duy nhất trong cuộc đời. Cho nên nó không chỉ là chiếc lược xinh xắn và quý giá mà đó là chiếc lược kết tụ tất cả tình phụ tử mộc mạc mà đầm thắm, sâu xa, đơn sơ mà kỳ diệu làm sao! Chiếc lược ngà thiêng liêng đã làm dịu nỗi ân hận và ánh lên niềm hy vọng khắc khoải sẽ có ngày anh Sáu được gặp lại con, trao tận tay nó món quà kỷ niệm này.

Nhưng chiến tranh thật tàn nhẫn, nó là thứ độc ác khiến tình cảm cha con sâu nặng trở thành thứ tình cảm thật đáng thương, anh không kịp đưa cho đứa con gái của mình cây lược ngà đến tận tay cho con, người cha ấy đã hy sinh trong một trận càn. Trước khi vĩnh biệt con, ông vẫn không quên nhờ người đưa cho con gái giúp ông, ông Sáu vẫn nhớ chiếc lược, đã chuyển nó cho người bạn như một cử chỉ chuyển giao sự sống, một sự uỷ thác, là ước nguyện cuối cùng của người bạn thân: Ước nguyện của tình phụ tử. Điều đó đúng như ông Ba nói: "Chỉ có tình cha con là không thể chết được". Đó là điều trăng trời không lời, nó rõ ràng và thiêng liêng hơn cả một lời di chúc.

c. Ý nghĩa của hình tượng chiếc lược ngà

- Là cầu nối giữa hai cha con ông Sáu.
- Tượng trưng cho tình cha con bất tử.

→ Tóm lại:

Qua "Chiếc lược ngà", người đọc nhận ra hậu quả tinh thần không nhỏ mà chiến tranh gây ra. Nó phần nào làm sứt mẻ, mất mát tình cảm gia đình, là niềm đau nhức nhối, dai dẳng trong lòng con người. Đây là đóng góp quan trọng của tác giả - Truyện còn giúp người đọc nhận ra đời sống tình cảm mãnh liệt của con người Việt Nam.

Chiến tranh dù khốc liệt đến đâu cũng không hủy diệt được tình cảm gia đình, tình cảm con người.

2. Nghệ thuật truyện

- Tình huống truyện bất ngờ, độc đáo, éo le
- Phân tích tâm lí nhân vật tinh tế, sâu sắc.
- Câu chuyện được kể từ ngôi thứ nhất, người kể xưng "tôi" có mặt và chứng kiến toàn bộ câu chuyện có tác dụng rõ rệt trong việc vừa kể chuyện vừa bày tỏ sự đồng cảm với các nhân vật và thể hiện nội dung tư tưởng của tác phẩm.
- Lối kể chuyện tự nhiên, giàu cảm xúc.
- Hình ảnh giản dị mà giàu sức gợi, có ý nghĩa biểu tượng cao.

Kết bài:

- Khẳng định sức sống, sức hấp dẫn của tác phẩm trong dòng chảy văn học hiện đại Việt Nam, mảng đề tài tình cảm gia đình và chiến tranh.
- Khẳng định vai trò, ý nghĩa của tình cảm gia đình đối với mỗi người.